

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Departament Środowiska

KSI.410.006.08.2019

Pan
Lech Marek Szablowski
Starosta Łomżyński
ul. Szosa Zambrowska 1/27
18-400 Łomża

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/19/051 – Utworzenie i funkcjonowanie Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Starostwo Powiatowe w Łomży ¹ , ul. Szosa Zambrowska 1/27, 18-400 Łomża
Kierownik jednostki kontrolowanej	Lech Marek Szablowski, Starosta Łomżyński ² od 21 listopada 2018 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełniła Elżbieta Parzych, Starosta od 4 grudnia 2014 r. do 21 listopada 2018 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	Działania związane z przekazaniem Państwowemu Gospodarstwu Wodnemu Wody Polskie wykazów dokumentacji oraz dokumentacji niezbędnej do realizacji zadań w obszarze gospodarki wodnej. Działania związane z przekazaniem Państwowemu Gospodarstwu Wodnemu Wody Polskie pracowników wykonujących do dnia 1 stycznia 2018 r. zadania Starosty w obszarze gospodarki wodnej.
Okres objęty kontrolą	Od 24 sierpnia 2017 r. do dnia 5 grudnia 2019 r. z wykorzystaniem dowodów powstałych przed tym okresem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. <i>o Najwyższej Izbie Kontroli</i> ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Środowiska
Kontroler	Monika Skrzypiec, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KSI/64/2019 z 18 września 2019 r. (akta kontroli str.1-2)

¹ Dalej: „Starostwo”.

² Dalej: „Starosta”.

³ Dz. U. z 2019 r. poz. 489, ze zm., dalej: „ustawa o NIK”.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli podjęte w Starostwie działania związane z przekazaniem Państwowemu Gospodarstwu Wodnemu Wody Polskie⁵ dokumentacji niezbędnej do realizacji zadań w obszarze gospodarki wodnej dały możliwość prawidłowego funkcjonowania nowo utworzonego PGW WP. Działania te, polegające na przekazaniu PGW Wodom Polskim dokumentacji wszczętych i niezakończonych spraw dotyczących wydania pozwoleń wodnoprawnych, a także innych informacji istotnych z punktu widzenia funkcjonowania tego podmiotu, zostały podjęte niezwłocznie. Przekazana dokumentacja była kompletna, zaś informacje dostarczone na wniosek PGW Wód Polskich zawierały wszystkie elementy, o które wnioskowano.

W Starostwie przeprowadzono analizę stanu kadr, w wyniku której żadnego pracownika Starostwa nie zakwalifikowano do umieszczenia w wykazie pracowników realizujących zadania Starosty, określone w przepisach uchylanej z dniem 1 stycznia 2018 r. ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – *Prawo wodne*⁶. Starosta nie poinformował jednak o tym fakcie Ministra Środowiska.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego kontrolowanej działalności

OBSZAR

Działania starosty dotyczące zapewnienia prawidłowego utworzenia i funkcjonowania PGW Wody Polskie

Opis stanu faktycznego

W Starostwie, w okresie poprzedzającym wejście w życie ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – *Prawo wodne*⁷, tj. przed dniem 1 stycznia 2018 r., zadania Starosty określone w przepisach uchylanej ustawy – *Prawo wodne* z 2001 r. należały do właściwości Wydziału Rolnictwa, Ochrony Środowiska i Budownictwa (dalej: „Wydział ROŚB”). Zadania te realizował jeden pracownik – podinspektor w Wydziale ROŚB⁸. Zakres czynności tego pracownika z dnia 16 września 2013 r., aneksowany w dniu 4 listopada 2013 r., obejmował także inne zadania, tj. zadania z zakresu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. – *Prawo geologiczne i górnicze*⁹ oraz ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – *Prawo budowlane*¹⁰. Wykonywanie tych zadań pracownik kontynuował po dniu 31 grudnia 2017 r., do czasu rozwiązania umowy o pracę za porozumieniem stron z dniem 14 czerwca 2018 r. W związku z powyższym, zgodnie z art. 542 ust. 7 ustawy – *Prawo wodne* z 2017 r., Starosta nie ujął żadnego pracownika w wykazie pracowników Starostwa¹¹, realizujących zadania Starosty określone w przepisach uchylanej ustawy – *Prawo wodne* z 2001 r. O podjętej decyzji Starosta nie poinformował Ministra Środowiska.

(akta kontroli str. 3-26, 74-76)

W Starostwie prowadzono pięć spraw dotyczących wydania pozwoleń wodnoprawnych wszczętych i niezakończonych do dnia 1 stycznia 2018 r. W związku z tym, że z dniem 1 stycznia 2018 r. Starosta utracił właściwość do wydawania pozwoleń wodnoprawnych, wypełniając dyspozycję zawartą w art. 545

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dalej: „PGW WP” lub „PGW Wody Polskie”.

⁶ Dalej: „ustawa – *Prawo wodne* z 2001 r.” (Dz. U. z 2017 r. poz. 1121, ze zm.).

⁷ Dalej: „ustawa – *Prawo wodne* z 2017 r.” (Dz. U. z 2018 r. poz. 2268, ze zm.).

⁸ Dalej: „pracownik”.

⁹ Dz. U. z 2019 r. poz. 868, ze zm.

¹⁰ Dz. U. z 2019 r. poz. 1186, ze zm.

¹¹ O którym mowa w art. 542 ust. 6 ustawy – *Prawo wodne* z 2017 r.

ust. 5 ustawy – Prawo wodne z 2017 r., przekazał niezwłocznie dokumentację wszystkich pięciu wyżej wymienionych spraw Dyrektorowi Zarządu Zlewni PGW WP w Ostrołęce, który stał się właściwy do wydania pozwoleń w tych sprawach. Dokumentacja została przekazana za zwrotnym potwierdzeniem odbioru. Do Starostwa nie wpłynęły żadne zastrzeżenia ani uwagi z Zarządu Zlewni PGW WP w Ostrołęce, co do kompletności dokumentacji lub terminu jej przekazania. W lipcu 2018 r. do Starostwa wpłynęły pisma z Zarządów Zlewni PGW WP w Ostrołęce i Augustowie¹², zawierające prośbę o podanie informacji dotyczących zgromadzonej w Starostwie dokumentacji spraw o wydanie pozwoleń wodnoprawnych. Prośbę tę przedstawiciele Zarządów Zlewni PGW WP umotywowali faktem, iż PGW Wody Polskie z dniem wejścia w życie ustawy – Prawo wodne z 2017 r. stało się administratorem danych zgromadzonych przez starostwa, pomimo iż dane te pozostały fizycznie nadal w ich władaniu. Starosta przekazał niezwłocznie do wyżej wymienionych Zarządów Zlewni PGW WP wszystkie dane, o które wnioskowano, tj. dane dotyczące ilości akt (w mb i ilość teczek), rodzaju zgromadzonych dokumentów (dokumentacja techniczna, w tym operaty wodnoprawne oraz dokumentacja z postępowania administracyjnego), terminu poddawania dokumentacji ekspertyzom i ostatniego jej brakowania, a także sposobu katalogowania.

(akta kontroli str. 27-74)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Starosta nie poinformował Ministra Środowiska o niezakwalifikowaniu żadnego z pracowników Starostwa do umieszczenia w wykazie pracowników realizujących zadania Starosty, określone w przepisach uchylanej z dniem 1 stycznia 2018 r. ustawy – Prawo wodne z 2001 r.

Starosta Łomżyński wyjaśnił: *W poprzedniej kadencji pracowałem na stanowisku Wicestarosty, nadzorowałem pracę Wydziału Rolnictwa, Ochrony Środowiska i Budownictwa, dlatego poprzedni Naczelnik Wydziału (...) informował mnie, że art. 542 ust. 7 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne zwalnia starostę z obowiązku uwzględnienia w wykazie pracowników, którym są powierzone zadania inne niż zadania określone w przepisach uchylonego w dniu 1 stycznia 2018 r. Prawa wodnego (...).* Starosta wyjaśnił ponadto, że z uwagi na fakt, iż pracownik Wydziału ROŚB wykonywał także inne zadania, została podjęta decyzja o nieprzekazaniu w wyznaczonym terminie do dnia 31 grudnia 2017 r. Ministrowi Środowiska wzmiankowanego wykazu pracowników, ani też informacji o braku pracowników spełniających kryteria kwalifikujące ich do umieszczenia w wykazie.

(akta kontroli str. 72-76)

Zdaniem NIK, w sytuacji gdy w Starostwie nie zakwalifikowano żadnego pracownika do ujęcia w wykazie pracowników realizujących zadania Starosty określone w przepisach uchylanej z dniem 1 stycznia 2018 r. ustawy – Prawo wodne z 2001 r., to Starosta, w celu dochowania należytej staranności w zapewnieniu przed dniem 1 stycznia 2018 r. ministrowi właściwemu do spraw gospodarki wodnej pełnej wiedzy o liczbie pracowników, którzy z dniem 1 stycznia 2018 r. staną się z mocy prawa pracownikami PGW WP, powinien poinformować Ministra Środowiska o niezakwalifikowaniu żadnego z pracowników Starostwa do umieszczenia w przedmiotowym wykazie. Posiadanie takiej informacji było istotne dla podmiotów

¹² Powiat Łomżyński znajduje się na terenie zlewni Środkowej Narwi, należącej do obszaru działania Zarządu Zlewni PGW WP w Ostrołęce oraz zlewni Biebrzy, należącej do obszaru działania Zarządu Zlewni PGW WP w Augustowie.

odpowiedzialnych za prawidłowe utworzenie i funkcjonowanie od 1 stycznia 2018 r. PGW WP.

W ocenie NIK nieprzekazanie przez Starostę omawianej informacji Ministrowi Środowiska było postępowaniem nierzetelnym.

IV. Uwagi i wnioski

Z uwagi na brak możliwości usunięcia skutków stwierdzonej nieprawidłowości, Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Środowiska Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Warszawa, dnia 2 stycznia 2020 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Dyrektor
Departamentu Środowiska

wz.

Paweł Trzaskowski
wicedyrektor

Kontroler
Monika Skrzypiec
Główny specjalista k.p.